

NHỮNG NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG TỚI KHẢ NĂNG CÓ VIỆC LÀM CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG TÀI CHÍNH HẢI QUAN SAU KHI TỐT NGHIỆP: THỰC NGHIỆM BẰNG MÔ HÌNH HỒI QUY SỐNG SỐT

NGUYỄN QUYẾT

Trường Cao đẳng Tài chính Hải quan, TP. Hồ Chí Minh
Email: nguyentuanquyetk16@gmail.com

Tóm tắt: Bài viết phân tích những nhân tố tác động tới khả năng có việc làm của sinh viên Trường Cao đẳng Tài chính Hải quan sau khi tốt nghiệp. Phương pháp định lượng và mô hình hồi quy sống sót được áp dụng để phân tích dữ liệu nghiên cứu. Cụ thể, tác giả thực hiện phân tích thực nghiệm bằng mô hình kinh tế lượng với kì vọng xác định những yếu tố ảnh hưởng tới khả năng có việc của sinh viên. Qua đó, dựa trên các chứng cứ thống kê, nghiên cứu gợi ý những giải pháp giúp nhà trường định hướng chiến lược đào tạo hiệu quả, đáp ứng nhu cầu xã hội. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng những nhân tố ảnh hưởng tới khả năng có việc làm của sinh viên bao gồm kinh nghiệm làm việc, điểm trung bình, chương trình đào tạo, chiến lược tìm việc và kĩ năng mềm.

Từ khóa: Việc làm; sinh viên; tốt nghiệp; mô hình hồi quy sống sót.

(Nhận bài ngày 16/6/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 05/7/2017; Duyệt đăng ngày 25/7/2017).

1. Đặt vấn đề

Việc làm là một phạm trù tổng hợp liên kết các quá trình kinh tế, xã hội, nhân khẩu và một trong vấn đề chủ yếu nhất của toàn bộ đời sống xã hội. Đối với bản thân người lao động, có việc làm sẽ tạo cơ hội để người lao động có thu nhập, đảm bảo cuộc sống của bản thân và gia đình đồng thời đóng góp cho xã hội. Đối với mỗi quốc gia, giải quyết tốt vấn đề việc làm sẽ tạo điều kiện và cơ sở để triển khai các chính sách xã hội khác như phát triển văn hóa, y tế, giáo dục... góp phần đảm bảo an toàn, ổn định và phát triển bền vững. Về mặt kinh tế, việc làm luôn gắn liền với vấn đề sản xuất. Hiệu quả của việc giải quyết vấn đề việc làm cũng chính là hiệu quả của sản xuất. Kinh tế phát triển sẽ tạo điều kiện để giải quyết tốt vấn đề việc làm và ngược lại, nếu không giải quyết tốt vấn đề việc làm và thất nghiệp thì đó sẽ là những yếu tố kìm hãm sự tăng trưởng của kinh tế. Về mặt xã hội, giải quyết việc làm có mục tiêu chống thất nghiệp và khắc phục tình trạng thiếu việc làm, bảo đảm thu nhập.

Việc làm của sinh viên sau khi tốt nghiệp luôn là vấn đề cấp thiết không chỉ đối với bản thân sinh viên mà cả đối với gia đình, nhà trường và xã hội. Có một việc làm đúng với ngành nghề đào tạo luôn là mơ ước của sinh viên tốt nghiệp ra trường và cả các em còn ngồi trên ghế giảng đường đại học. Việc làm của sinh viên cũng là một trong những tiêu chí phản ánh chất lượng đào tạo của nhà trường trong việc đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội. Tuy nhiên, việc làm của sinh viên là một phạm trù rộng, đa chiều và chịu ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố; từ bản thân sinh viên, từ phía nhà trường, từ thị trường lao động.

Với ý nghĩa quan trọng đó, trong bài viết này, chúng tôi nghiên cứu những nhân tố tác động tới khả năng có

việc làm của sinh viên sau khi tốt nghiệp tại Trường Cao đẳng Tài chính Hải quan (CĐTCHQ), thực hiện phân tích thực nghiệm bằng mô hình kinh tế lượng với kì vọng xác định những yếu tố ảnh hưởng tới khả năng có việc của sinh viên. Qua đó, dựa trên những chứng cứ thống kê, nghiên cứu gợi ý những giải pháp giúp nhà trường định hướng chiến lược đào tạo hiệu quả, đáp ứng nhu cầu xã hội.

2. Tổng quan lí thuyết và giả thuyết nghiên cứu

Giả thuyết H₁: Kiến thức chuyên môn ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Wise (1975) nhấn mạnh rằng kết quả học tập của sinh viên có ảnh hưởng tích cực tới thu nhập của sinh viên, là một lợi thế khi tuyển dụng. Đa số nhà tuyển dụng sử dụng điểm trung bình như là một tiêu chí để đánh giá ứng viên khi phỏng vấn (Rumberger, 1993). Chia và Miller (2008) nghiên cứu tác động của kết quả học tập đến tình trạng việc làm của sinh viên Trường đại học Melbourne (Úc) đã kết luận rằng sinh viên có điểm trung bình cao thường nắm bắt công việc tốt hơn và nhận được lương cao hơn sau khi tốt nghiệp.

Giả thuyết H₂: Kinh nghiệm làm việc ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Theo AAGE (2012) và Oliver (2011), kinh nghiệm làm việc có liên quan trong quá trình học đại học là một tiêu chí lựa chọn chính cho sử dụng lao động sau khi tốt nghiệp và cũng chính là một yếu tố tích cực để dự báo kết quả việc làm. Kinh nghiệm được hình thành từ những hình thức khác nhau, từ ghế nhà trường, từ công việc thực tập, những công việc làm thêm, công việc thiện nguyện (Bourner và Millican, 2011)... Thông qua đó, kiến thức sẽ được mở rộng là yếu tố quan trọng

và cần thiết cho việc tìm kiếm việc làm trong tương lai (Jensen, 2009).

Giả thuyết H_3 : Chiến lược tìm việc ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Có hai chiến lược tìm kiếm việc làm phổ biến, chiến lược truyền thống và chiến lược phi truyền thống (McKeown và Lindorff, 2011). Chiến lược truyền thống là dựa vào thông tin từ báo đài, báo chí, internet và tìm kiếm việc làm nhờ vào các mối quan hệ xã hội gọi là chiến lược phi truyền thống. Theo Bridgstock (2009) và Pegg et al., (2012), ngoài kiến thức chuyên môn thì nhận biết thị trường lao động và các quan hệ xã hội có ý nghĩa rất quan trọng cho các ứng viên tìm kiếm việc làm, chúng làm tăng khả năng thành công của các ứng viên khi ứng cử vào các vị trí của công ty.

Giả thuyết H_4 : Chương trình đào tạo ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Scholz (1996) cho rằng một chương trình đào tạo tốt chắc chắn sẽ thu hút được nhiều sinh viên giỏi và tất yếu là sau khi tốt nghiệp thì việc làm của họ sẽ khả quan hơn. Tương tự, Paul Oehrlein (2009) nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến sự thành công của sinh viên sau khi tốt nghiệp cũng kết luận rằng chương trình đào tạo ảnh hưởng tích cực đến thu nhập của sinh viên và công việc của họ.

Giả thuyết H_5 : Kỹ năng ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

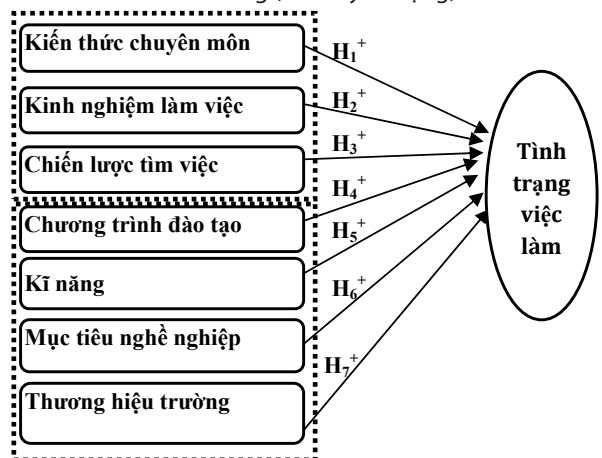
Nhà tuyển dụng kì vọng không những về chuyên môn mà đòi hỏi sinh viên sau khi tốt nghiệp phải có những kỹ năng cơ bản như kỹ năng làm việc nhóm, giao tiếp, tự quản lí, giải quyết vấn đề, phân tích và kỹ năng tự nhận thức (AAGE 2012; CBI 2011). Tuy nhiên, nhiều tác giả tranh luận rằng những kỹ năng này không quá quan trọng mà phụ thuộc vào từng ngành nghề khác nhau để có những kỹ năng cho phù hợp (Jackson and Chapman, 2012). Đồng quan điểm này, Pegg et al. (2012) cho rằng trường đại học, cao đẳng có những thách thức nhất định trong đào tạo phát triển kỹ năng này bởi họ nỗ lực không để giảm giá trị của đại học vì chương trình đại học khác hoàn toàn với đào tạo nghề.

Giả thuyết H_6 : Xác định mục tiêu nghề nghiệp ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Theo Watts, A. G. và Fretwell, D. (2004), xác định mục tiêu nghề nghiệp và định hướng nghề nghiệp là hoạt động một cá nhân được tư vấn, hỗ trợ, truyền tải kinh nghiệm về nghề nghiệp giúp họ định hình được một ngành nghề trong tương lai. Trong định hướng nghề nghiệp, thông tin nghề nghiệp có vai trò cốt lõi bao gồm những thông tin liên quan đến tuyển dụng của thị trường lao động, cơ hội thăng tiến. Thông tin nghề nghiệp là yếu tố quan trọng để một cá nhân quyết định nghề nghiệp của họ trong tương lai. Ngoài ra, thông tin nghề nghiệp tốt sẽ giúp họ ra quyết định đúng đắn trong việc lựa chọn trường, lựa chọn công việc (Grubb, 2002).

Giả thuyết H_7 : Thương hiệu trường ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Theo McNally & Speak (2002) trích trong Beneke (2011), thương hiệu giáo dục đại học là “nhận thức hay cảm xúc duy trì bởi người mua hoặc người mua tiềm năng mô tả các kinh nghiệm liên quan đến việc giao dịch với một tổ chức học thuật, với sản phẩm và dịch vụ của tổ chức học thuật”. Trong khi đó, Bulotaite (2003) cho rằng khi một người nào đó đề cập đến tên của một trường đại học, nó sẽ ngay lập tức gợi lên “sự liên kết, cảm xúc, hình ảnh và khuôn mặt”. Temple (2006) lập luận thương hiệu của một trường đại học thể hiện chức năng về cách thức tổ chức, thực hiện tốt trong việc đáp ứng nhu cầu của khách hàng (nhà tuyển dụng).

Hình 1: Mô hình nghiên cứu

(Nguồn: Tác giả đề xuất)

3. Phương pháp nghiên cứu

3.1. Biến nghiên cứu

Nghiên cứu này áp dụng kỹ thuật phân tích sống sót (Survival analysis), do đó để đáp ứng cho phương pháp này các biến được định nghĩa và đo lường như sau:

Biến phụ thuộc: Đo lường tình trạng việc làm của sinh viên trong thời đoạn nghiên cứu (3 năm kể từ ngày tốt nghiệp), nếu trong suốt thời gian đo lường một cá nhân vẫn ở trong tình trạng thất nghiệp thì kí hiệu 0 (censored), tình trạng ngược lại kí hiệu là 1 (events).

$$Y(\text{ngày thất nghiệp}) = \begin{cases} 0 & \text{Khi } Y \in (0; 1095) : \text{censored} \\ 1 & \text{Khi } Y \notin (0; 1095) : \text{events} \end{cases}$$

Biến độc lập: Gồm 7 biến được chia thành hai nhóm:

Nhóm 1: Nhóm biến định lượng trực tiếp

- Kiến thức chuyên môn (X_1): Được đo lường bằng điểm trung bình của sinh viên.

- Kinh nghiệm việc làm (X_2): Đo lường bằng thời gian sinh viên đi làm thêm trước khi tốt nghiệp.

- Chiến lược tìm việc (X_3): Biến nhị phân, nếu sinh viên tìm việc theo chiến lược truyền thống (kí hiệu là 0), trường hợp khác như có người thân, bạn bè giới thiệu (kí hiệu là 1).

Nhóm 2: Nhóm biến định lượng gián tiếp

- Gồm các biến: Chương trình đào tạo, kĩ năng, xác định mục tiêu nghề nghiệp, thương hiệu trường. Một trong những hình thức đo lường được sử dụng phổ biến nhất trong nghiên cứu định lượng là thang đo do Rennis Likert (1932) giới thiệu. Ông đã đưa ra loại thang đo 5 mức độ phổ biến từ 1-5 để tìm hiểu mức độ đánh giá của người trả lời.

Sau khi đo lường, nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích nhân tố khẳng định (Confirmatory factor analysis-CFA) để rút trích biến X_4, X_5, X_6, X_7 .

3.2. Phương pháp chọn mẫu

Nghiên cứu này sử dụng phương pháp chọn mẫu ngẫu nhiên, lí do chọn phương pháp này vì tại thời điểm nghiên cứu, danh sách đối tượng nghiên cứu đã được biết trước gồm tất cả 5.566 sinh viên đã tốt nghiệp năm 2013, 2014, 2015 (Phòng Đào tạo, 2016). Cỡ mẫu được xác định dựa theo nghiên cứu của Husain Salilul Akareem and Syed Shahadat Hossain (2012), Suleyman M. Yildiz (2014), Arsham (2009):

$$n = \frac{1.96^2 \cdot N \cdot p(1-p)}{\alpha^2 (N-1) + 1.96^2 p(1-p)} \quad (1)$$

Trong đó:

N là tổng thể, n: cỡ mẫu, α : sai số (5%), p: Xác suất xảy ra một sự kiện (trong nghiên cứu xã hội thì chọn $p=0,5$).

3.3. Mô hình hồi quy Cox

Cox (1972) đã giới thiệu mô hình hồi quy phân tích dữ liệu sống sót, là một dạng của hồi quy bội dùng để kiểm định sự tác động của các nhân tố lên khả năng sống sót của biến phụ thuộc, biến phụ thuộc là một hàm Hazard.

Hàm Hazard (tỉ lệ rủi ro) được định nghĩa: $h(t)=f(t)/S(t)$, trong đó $f(t)$ là hàm mật độ xác suất, $S(t)=1-F(T)$ là hàm sống sót. Vậy thực ra $h(t)$ là một dạng xác suất có điều kiện, hàm này cho biết xác suất của một sự kiện xảy ra tại thời gian t.

Mô hình Cox có dạng:

$$\ln h(t) = \ln h_0(t) + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n$$

Bảng 1: Thang đo biến nghiên cứu

Biến	Mã hóa	Diễn giải	Ghi chú
Chương trình đào tạo (X4)	V01	Chương trình đào tạo có tính đặc thù của trường	Coates, H., & Edwards, D. (2011)
	V02	Chương trình đào tạo đáp ứng được với yêu cầu xã hội	
	V03	Đảm bảo được kiến thức, kĩ năng cần thiết cho công việc	
	V04	Phương pháp kiểm tra, đánh giá theo năng lực và quá trình, sát với chương trình đào tạo	
	V05	Kiến thức chuyên môn phù hợp với công việc	
	V06	Phân phối chương trình hợp lí	
Kĩ năng (X5)	V7	Kĩ năng làm việc nhóm	Denise Jackson (2013)
	V8	Kĩ năng giao tiếp	
	V9	Kĩ năng lập kế hoạch và tổ chức công việc	
	V10	Kĩ năng phân tích, phản biện	
Mục tiêu nghề nghiệp (X6)	V11	Ngành nghề phù hợp với năng lực	Kuijpers, M., Meijers, F. and Gundy, C. (2011).
	V12	Mức độ ổn định của công việc	
	V13	Cơ hội thăng tiến trong công việc	
	V14	Định hướng từ gia đình	
Thương hiệu (X7)	V15	Chất lượng đào tạo	McNally, D. & Speak, K. (2002)
	V16	Chất lượng giảng viên	
	V17	Gắn kết với các cơ sở đào tạo và doanh nghiệp	
	V18	Cơ sở vật chất	

$$\Leftrightarrow \ln \frac{h(t)}{h_0(t)} = \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n$$

$$\Leftrightarrow h(t) = h_0(t) e^{\beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n}$$

Trong đó: Hàm $h_0(t)$ gọi là hàm Hazard cơ sở chỉ phụ thuộc t, không phụ thuộc vào X (biến độc lập). Do đó, các hệ số của biến độc lập dễ dàng ước lượng được mà không cần giả định nào về hình dạng phân phối của biến thời gian (chỉ cần dạng tổng quát của hàm Hazard). Đây chính là ưu điểm của mô hình Cox so với các mô hình khác và mô hình này được xem là mô hình bán tham số vì chúng có cấu trúc đơn giản, ít ràng buộc bởi các giả định như mô hình hồi quy tham số.

4. Kết quả nghiên cứu

Dựa vào công thức (1) và số sinh viên tốt nghiệp của từng ngành, mẫu cần phải chọn để đảm bảo tính đại diện cho tổng thể ít nhất là 359 sinh viên.

Thông tin cần khảo sát dựa trên bảng câu hỏi thiết kế sẵn sau khi điều chỉnh để phù hợp với tình hình thực tế tại Trường CĐTCHQ. Nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát theo phương pháp gửi bảng câu hỏi qua email, gặp trực tiếp hoặc điện thoại cho các cựu sinh viên. 600 bảng câu hỏi được phát ra sau đó nhận được 378 bảng hồi đáp (đạt gần 63%), tiếp tục phân tích sơ bộ để phát hiện và loại bỏ những bảng câu hỏi không hợp lệ, mâu thuẫn. Số mẫu có thể sử dụng được cho phân tích là 360 mẫu.

Bảng 2: Phân bố mẫu khảo sát

STT	Khoa	Sinh viên tốt nghiệp	Mẫu tối thiểu	Giới tính	
				Nam	Nữ
1	Kế toán	2.134	138	58	80
2	Quản trị	807	52	25	27
3	Kinh doanh quốc tế	1.056	68	31	37
4	Tài chính	1.419	92	43	49
5	Hệ thống thông tin quản lí	150	10	4	6
	Tổng	5.566	360	161	199

(Nguồn: Phòng Đào tạo (2016) và tác giả phân bổ)

Từ bảng kết quả suy ra mô hình hồi quy Cox cho thấy hầu hết các độc lập có ảnh hưởng tới trình trạng việc làm của sinh viên. Tuy nhiên, biến mục tiêu nghề nghiệp và biến thương hiệu trường không có ý nghĩa vì có chỉ số sig. lớn hơn 0,05.

Mô hình hồi quy Cox có dạng:

$$h(t) = h_0(t)e^{0.082X_1 + 0.129X_2 + 0.076X_3 + 0.033X_4 + 0.040X_5 + 0.161X_6 + 0.093X_7}$$

Từ kết quả bảng 3, các giả thuyết nghiên cứu được kiểm định như sau:

Giả thuyết H₁: Kiến thức chuyên môn ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Biến X₁ có ý nghĩa thống kê mức 5%, do đó giả thuyết H₁ được chấp nhận. Hệ số biến X₁ bằng 0.082 nghĩa là nếu điểm trung bình tăng lên một điểm thì khả năng có việc làm tăng khoảng 8,5% (giả sử các yếu tố khác không đổi).

Giả thuyết H₂: Kinh nghiệm làm việc ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Biến X₂ có ý nghĩa thống kê mức 5%, do đó giả thuyết H₂ được chấp nhận. Hệ số biến X₂ bằng 0.129 nghĩa là nếu kinh nghiệm làm việc tăng lên 1 tháng thì khả năng có việc làm tăng khoảng 13,75% (giả sử các yếu tố khác không đổi).

Bảng 3: Kết quả mô hình hồi quy Cox

Variables in the Equation								
	B	SE	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95.0% CI for Exp(B)	
							Lower	Upper
DiemTB-X1	.082	.021	16.379	1	.000	1.085	1.042	1.131
Kinhnghiem-X2	.129	.030	18.037	1	.000	1.137	1.072	1.207
Chienluoctimviec-X3	.076	.013	24.523	1	.000	1.079	1.052	1.107
Ctdaotao- X4	.033	.016	8.651	1	.042	1.034	1.001	1.066
Kynang-X5	.040	.018	9.321	1	.046	1.040	1.005	1.078
Muctieu-X6	.161	.088	7.674	1	.056	1.175	.989	1.396
Thuonghieu-X7	.093	.051	7.649	1	.052	1.098	.993	1.213
-2 Log Likelihood=1322.676, Chi-square=19.201, Sig.=0.08								

Nguồn: Kết quả xử lí dữ liệu từ SPSS 20

Giả thuyết H₃: Chiến lược tìm kiếm việc làm ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Biến X₃ có ý nghĩa thống kê mức 5%, do đó giả thuyết H₃ được chấp nhận. Hệ số biến X₃ bằng 0.076 (biến nhị phân) nghĩa là một cá nhân tìm kiếm việc làm bằng phương pháp phi truyền thống sẽ có cơ hội có việc làm hơn so với những cá nhân tìm việc bằng phương pháp truyền thống khoảng 7,9% (giả sử các yếu tố khác không đổi).

Giả thuyết H₄: Chương trình đào tạo ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Biến X₄ có ý nghĩa thống kê mức 5%, do đó giả thuyết H₄ được chấp nhận. Hệ số biến X₄ bằng 0.033 nghĩa là nếu chương trình đào tạo được đánh giá tăng lên một bậc (tích cực) thì khả năng có việc làm của sinh viên tăng khoảng 3,4% (giả sử các yếu tố khác không đổi).

Giả thuyết H₅: Phát triển kĩ năng sẽ ảnh hưởng tích cực tới khả năng có việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Biến X₅ có ý nghĩa thống kê mức 5%, do đó giả thuyết H₅ được chấp nhận. Hệ số biến X₄ bằng 0.040 nghĩa là nếu kĩ năng của sinh viên được tăng lên một điểm thì khả năng có việc làm của sinh viên tăng khoảng 4% (giả sử các yếu tố khác không đổi).

5. Kết luận

Nghiên cứu những nhân tố ảnh hưởng đến tình trạng việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp đã nhận định rằng 5 nhân tố ảnh hưởng trực tiếp theo thứ tự đến khả năng có việc làm của sinh viên sau khi tốt nghiệp gồm: kiến thức chuyên môn, kinh nghiệm, chiến lược tìm việc, chương trình đào tạo, kĩ năng mềm. Với kì vọng tăng cơ hội có việc làm của viên sau khi tốt nghiệp, nghiên cứu gợi ý những giải pháp sau:

- **Đối với nhà trường:** Nhà trường cần thực hiện đổi mới chương trình đào tạo gắn với thực tiễn, nâng cao trình độ chuyên môn của đội ngũ giảng viên. Giảng viên không chỉ giảng dạy kiến thức chuyên ngành mà còn là một nhà tư vấn thực thụ, truyền cảm hứng cho sinh viên định hình, vun đắp năng lực nhận thức, năng lực tư duy sáng tạo. Bên cạnh đó, nhà trường nên thường xuyên, chú trọng hơn nữa trong việc tạo điều kiện cho sinh viên có nhiều cơ hội để giao lưu, làm việc với các công ty, doanh nghiệp để họ có dịp tiếp xúc với các nhà tuyển dụng học hỏi kinh nghiệm, kiến thức nghề nghiệp, xác định mục tiêu phấn đấu rõ ràng hơn.

- **Đối với sinh viên:** Sinh viên cần chủ động sáng tạo hơn nữa trong việc tự học, tự rèn luyện

bản thân, trau dồi kiến thức ngoại ngữ và kỹ năng mềm, chủ động xây dựng các mối quan hệ tốt với những cựu sinh viên, với doanh nghiệp để nắm bắt thông tin về nghề nghiệp, về nhu cầu của thị trường lao động liên quan đến ngành nghề đang theo học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Australian Association of Graduate Employers [AAGE], (2012), *AAGE employer survey*, Sydney: AAGE.
- [2]. Bourner, T., & Millican, J., (2011), *Student-community engagement and graduate employability*, Widening Participation and Lifelong Learning, 13(2), 68-85.
- [3]. Bridgstock, R., (2009), *The graduate attributes we've overlooked: Enhancing graduate employability through career management skills*, Higher Education Research and Development, 28(1), 31-44.
- [4]. Coates, H., & Edwards, D., (2011), *The Graduate Pathways Survey: New insights on education and employment outcomes five years after Bachelor degree completion*, Higher Education Quarterly, 65(1), 74-93.
- [5]. Chia, Grace and Paul W. Miller, (2008), *Tertiary Performance, Field of Study, and Graduate Starting Salaries*, The Australian Economic Review, 41(1), pp. 15-31.
- [6]. Denise Jackson, (2014), *Factors influencing job attainment in recent Bachelor graduates: evidence from Australia*, High Educ, 68:pp. 135-153.
- [7]. D. R. Cox, (1972), *Regression Models and Life-Tables*, Journal of the Royal Statistical Society, Series B (Methodological), Vol. 34, No. 2, pp. 187-220.
- [8]. Jackson, D., & Chapman, E., (2012), *Non-technical competencies in undergraduate Business degree programs: Australian and UK perspectives*, Studies in Higher Education, 37(5), 541-567.
- [9]. Jensen, K., (2009), *Why work experience matters! Real prospects 2009 graduates' experiences of placements, internships and work experience*, Manchester: Higher Education Career Services Unit.
- [10]. Kuijpers, M., Meijers, F. and Gundy, C., (2011), *The relationship between learning environment and career competencies of students in vocational education*, Journal of Vocational Behavior, Vol.78, pp. 21-30.
- [11]. McKeown, T., & Lindorff, M., (2011), *The graduate job search process—A lesson in persistence rather than good career management*, Education and Training, 53(4), 310-320.
- [12]. McNally, D. & Speak, K., (2002), *Be Your Own Brand*, Berrett-Koehler Publishers, Inc. San Francisco, CA.
- [13]. Paul Oehrlein, (2009), *Determining Future Success of College Students*. *The Park Place Economist*, Volume XVII, pp. 59-67.
- [14]. Pegg, A., Waldock, J., Hendy-Isaac, S., & Lawton, R. (2012). *Pedagogy for employability*. York: HEA.
- [15]. Scholz, Dan, (1996), *Risk Associated With Different College Majors*, Illinois Wesleyan University: Senior Honors Project.
- [16]. Watts, A. G. and Fretwell, D., (2004), *Public Policies for Career Development*. Washington DC, World Bank.
- [17]. Wise, David A., (1975), *Academic Achievement and Job Performance*, The American Economic Review, 65(3), pp. 350-366.

THE IMPACT FACTORS ON STUDENTS' EMPLOYABILITY AT THE COLLEGE OF FINANCE AND CUSTOMS AFTER GRADUATION: EXPERIMENT BY SURVIVAL REGRESSION MODEL

Nguyen Quyet

The College of Finance and Customs, Hochiminh City

Email: nguyenquyetk16@gmail.com

Abstract: The article discusses about the impact factors on students' employability at The College of Finance and Customs after graduation. Quantitative method and survival regression model were used to analyze the research data. Specifically, the author carried out empirical analysis through the econometric model with the expectation of identifying the impact factors on students' employability. Thereby, basing on statistical evidence, the study suggested solutions to help College direct effective training strategy in order to meet social needs. Research findings showed the impact factors on students' employability as followed: work experience, GPA, training programs, job search strategies, and soft skills.

Keywords: Job; students; graduation; survival regression model.

CÔNG TÁC HƯỚNG NGHIỆP TẠI PHÁP VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM

HOÀNG THỊ MINH ANH - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
Email: anglesparis2011@yahoo.com

NGUYỄN HOÀNG MỸ ANH - Đại học Quốc gia Hà Nội
Email: mianojsc@gmail.com

Tóm tắt: Hệ thống giáo dục Pháp bao gồm nhiều loại hình đào tạo, phân loại theo học lực và sở thích của học sinh, định hướng tốt ngay từ cấp Trung học phổ thông. Đặc điểm của công tác hướng nghiệp tại Pháp là tính đa dạng của các loại hình hướng nghiệp và nguồn cung cấp thông tin tới học sinh và phụ huynh. Cổng thông tin tra cứu tư vấn hướng nghiệp trên các web lớn mạnh được cả xã hội chú ý và đầu tư. Pháp có một số lượng lớn các chuyên gia hướng nghiệp cho học sinh trên toàn lãnh thổ. Qua đó, việc tìm hiểu công tác hướng nghiệp ở Pháp, các nhà nghiên cứu, cán bộ hướng nghiệp của Việt Nam sẽ rút ra những bài học và áp dụng mềm dẻo các ưu điểm của nước bạn vào công tác giáo dục hướng nghiệp của nước nhà, giúp học sinh có cái nhìn bao quát về nghề và tiếp cận hướng nghiệp sớm hơn để tự chọn con đường đi dựa vào học lực, năng khiếu, sở thích của mình.

Từ khóa: Công tác; hướng nghiệp; Pháp; bài học kinh nghiệm; Việt Nam.

(Nhận bài ngày 05/5/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 22/5/2017; Duyệt đăng ngày 25/7/2017).

1. Đặt vấn đề

Thị trường lao động Việt Nam đang tồn tại một nghịch lý: Học càng cao thì thất nghiệp càng nhiều. Hiện trạng này được chỉ rõ trong các bản tin thị trường lao động. Theo số liệu mới nhất, quý II/2016 có đến 191.300 người có trình độ từ đại học trở lên thất nghiệp, trong khi đó chỉ có 94.800 người ở trình độ cao đẳng chuyên nghiệp và 59.100 người thuộc trình độ trung cấp thất nghiệp. Tỷ lệ thất nghiệp cao nhưng khi tìm được việc làm, sinh viên lại thấy mình không đủ năng lực hoặc không phù hợp với công việc nên phải nghỉ việc, tìm việc mới. Tình trạng luôn luôn thay đổi nghề nghiệp hoặc đi học lại các khóa đào tạo khác của thanh niên là do họ chưa xác định được điểm mạnh, điểm yếu của mình và chỉ nhận thấy những điểm này sau khi đã trải qua một số công việc nhất định. Tình trạng thay đổi việc từ công ty này sang công ty khác liên tục không chỉ hạn chế cơ hội phát triển, thăng tiến cho người lao động mà còn gây lãng phí cho chính họ và xã hội. Một trong những nguyên nhân dẫn tới tình trạng này là cách hướng nghiệp chọn nghề nghiệp cho học sinh (HS) từ phổ thông chưa tốt, dẫn đến việc xác định sai khả năng thiên hướng của bản thân HS khi chọn ngành học. Không ít HS chọn ngành học theo ý của cha, mẹ hoặc ảnh hưởng bởi bạn bè,... Nhiều HS có xu hướng thi vào bất kể trường gì, ngành gì có thể thi đỗ miễn là đại học,... Khi đỗ vào trường đại học hoặc cao đẳng, sinh viên không yêu thích ngành mình học và học cho có lệ, chẳng mấy mặn mà và chỉ dành một ít thời gian cho các môn học. Điều dĩ nhiên là khi ra trường họ không có đủ kiến thức, cũng chẳng có đủ kinh nghiệm và càng không thể phát huy năng lực của chính bản thân mình. Do đó, sinh viên ra trường thất nghiệp

hoặc làm công việc trái ngành, làm các công việc chân tay cũng là hệ quả tất yếu.

Hướng nghiệp là công tác rất quan trọng để giảm tình trạng thừa thầy thiếu thợ trong xã hội, tình trạng xác định sai mục tiêu học tập và chọn sai ngành học để rồi phải chuyển nghề liên tục... Làm thế nào để có công tác hướng nghiệp hiệu quả là điều mà những người làm công tác hướng nghiệp luôn trăn trở.

2. Hệ thống giáo dục của Pháp

Pháp là một nước dân chủ theo thể chế cộng hòa (Unitary semi-presidential republic). Nền kinh tế công nghiệp Pháp lớn thứ năm thế giới tính theo GDP.

Hệ thống giáo dục Pháp được tổ chức có hệ thống và chia ra thành:

- Giáo dục mầm non (école maternelle).
- Giáo dục tiểu học (enseignement primaire).
- Trung học (enseignement secondaire).
- Đại học (enseignement supérieur).

Chương trình Giáo dục trung học:

Trung học cơ sở (collège) kéo dài 4 năm bắt đầu từ 11 tuổi, lớp 9 bắt đầu phân luồng. Kết thúc cấp học này có thi tốt nghiệp và cấp bằng tốt nghiệp trung học cơ sở (Brevet des Collèges).

Hai cấp học Tiểu học và Trung học cơ sở là phần giáo dục bắt buộc đối với tất cả HS.

Trung học (lycée): Kéo dài 3 năm bắt đầu từ 15 tuổi gồm:

- Trung học phổ thông (Lycée d'Enseignement général).
- Trung học chuyên nghiệp (Lycée technologique).
- Trung học nghề (Lycée professionnel).

Chương trình Trung học phổ thông:

Có 3 ban gọi là séries gồm:

- Ban khoa học tự nhiên - série scientifique (S).
- Ban kinh tế và xã hội - série économique et sociale (ES).
- Ban văn khoa - série littéraire (L).

Trong mỗi ban có thể có các nhánh nhỏ với các tùy chọn khác. Thường nội dung các ban trung học khá khác nhau nên HS rất ít khi chuyển ban khi học lên đại học.

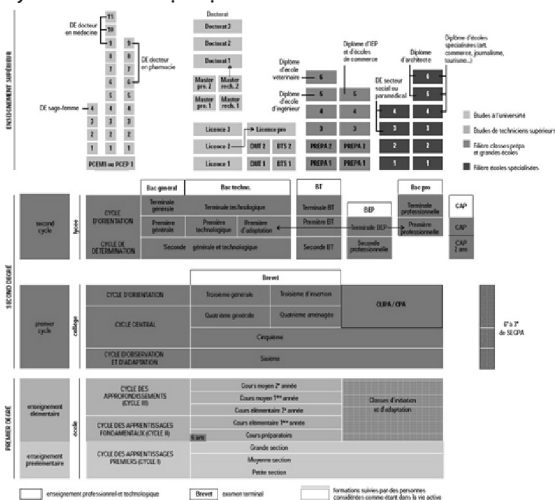
Kết thúc cấp học này được nhận bằng Tú tài phổ thông (Baccalauréat général), Tú tài công nghệ (Baccalauréat technologique) hay Tú tài nghề (Baccalauréat professionnel).

Chương trình Trung học nghề:

Kéo dài 2 năm bắt đầu từ 15 tuổi (sau trung học cơ sở). Kết thúc chương trình được cấp chứng chỉ năng lực nghề (Certificat d'Aptitude professionnelle CAP) hay Bằng học nghề (Brevet d'Etudes professionnelles BEP). Sau khi học xong chương trình nghề, HS có thể học tiếp để lấy bằng Tú tài nghề (Baccalauréat professionnel). Tuy nhiên, số HS học các trường trung học nghề chỉ chiếm tỉ lệ không đáng kể (200.000 trong tổng số khoảng 2,5 triệu HS trung học phổ thông).

Cuối chương trình trung học, HS muốn tiếp tục học cao hơn sau khi tốt nghiệp trung học, phải vượt qua kì thi tốt nghiệp trung học (baccalauréat) tương ứng. Các kì thi tốt nghiệp trung học là một cuộc kiểm tra toàn diện quốc gia. Đó là một điều kiện tiên quyết để vào học đại học. Giáo dục đại học đồng thời áp dụng định dạng Cử nhân - Thạc sĩ - Tiến sĩ (Licence-Master-Doctorat) để phù hợp với các tiêu chuẩn sáng kiến cải tạo giáo dục đại học (Bologna Process) của châu Âu và hệ thống của Hoa Kỳ nhằm thúc đẩy sự di chuyển của sinh viên và nhận bằng cấp ở nước ngoài (Gutek, 2006).

Hệ thống đại học Pháp chia làm hai nhánh chính: Các trường đại học tổng hợp (université) và các trường bách khoa quốc gia (Instituts nationaux polytechniques). Các trường Grandes ecoles và cơ sở đào tạo nghề bậc cao tuyển sinh có chọn lọc.

Sơ đồ 1: Hệ thống giáo dục của Pháp

Hệ thống giáo dục Pháp là một hệ thống có tính tập

trung cao. Quyền quản lí hệ thống thuộc Bộ Giáo dục, Đại học và Nghiên cứu (Ministère de l'éducation nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche), quản lí tất cả các chương trình giáo dục. Chương trình tiểu học và trung học là chương trình thống nhất trong toàn quốc. Dưới Bộ Giáo dục có các hoạt động giáo dục vùng (académies) chịu trách nhiệm về quản lí nhân sự, tài chính giáo dục của vùng và thực hiện chương trình do Bộ đưa ra. Nước Pháp có 26 viện hàn lâm. Dưới Hội đồng giáo dục vùng có các hạt (département).

3. Các hoạt động giáo dục hướng nghiệp trong nhà trường phổ thông tại Pháp

Hệ thống giáo dục Pháp bao gồm nhiều loại hình đào tạo, phân loại theo học lực và sở thích của HS, định hướng tốt ngay từ cấp Trung học phổ thông. HS sẽ lựa chọn chuyên ngành học từ khi vào học phổ thông trung học theo ban, để thi tốt nghiệp trung học phổ thông mỗi ban đều khác nhau. Trong mỗi ban có những môn học quy định bắt buộc theo chuyên ban và không cần phải học những môn thuộc về ban khác. Vì vậy, chương trình học rất nhẹ. Trong thời gian đó, HS sẽ đào sâu kiến thức chuyên ban và tham gia các hoạt động xã hội ngoại khóa bổ ích khác cho riêng mỗi khối ban để các em phát huy hết khả năng theo sở thích và định hướng riêng của mỗi người, vì lên đại học theo định hướng chuyên ban. Mỗi ban có số lượng và khối lượng môn đào tạo khác nhau, đáp ứng đúng sở thích, giúp các em có hứng thú với việc học.

Kết thúc trung học phổ thông, HS các ban sẽ đạt được bằng tốt nghiệp: Bằng trung học nghề (BAC Pro), bằng tú tài kĩ thuật (BAC Tech) và bằng tú tài tổng quát (BAC General). Ngoài ra còn bằng CAPA dành riêng cho các em muốn học ngành nông nghiệp, đào tạo ra những nông dân tương lai nắm kĩ thuật canh tác và máy móc nông nghiệp.

- BAC Pro có thể giúp HS tiếp cận học nghề để ra làm việc ngay sau khi tốt nghiệp trung học phổ thông, vì trong 3 năm học cấp ba, HS được dạy chuyên môn rèn luyện tay nghề để trở thành một công nhân lành nghề.

- BAC Tech dành cho những HS có học lực khá, vì thế có chương trình đào tạo phù hợp để giúp các em vẫn có thể tiếp tục việc học tại các trường cao đẳng nghề để trở thành những kĩ thuật viên cao cấp.

- BAC Général, dành cho các em có ý muốn theo đuổi sự học cao hơn. Trong loại BAC này chia ra 3 chuyên ban khác nhau: Ban Khoa học tự nhiên (BAC Science), ban Kinh tế xã hội (BAC Economie Social).

Các dịch vụ hướng nghiệp có sẵn giúp HS và phụ huynh có nhiều cơ hội cập nhật thông tin ngành học, cơ hội học tập, nghề nghiệp và có thể đặt câu hỏi về bất kì vấn đề nào liên quan trực tiếp tới các cán bộ hướng nghiệp tại trường học, tại các công ty tư vấn và trên các trang web của chính phủ cũng như của tư nhân. Ví dụ trang web của ONISEP (Office National d'Information sur les Enseignements et les Professions) hoàn toàn dành riêng cho cộng đồng giáo dục và hướng nghiệp cho HS,

sinh viên, phụ huynh... Trên trang web thường xuyên có các cuộc trò chuyện trực tuyến, mẫu hồ sơ, video, lời khuyên... về sự nghiệp và các lựa chọn chuyên ban hoặc nghề nghiệp tương lai. ONISEP là cơ sở dữ liệu khổng lồ được cập nhật và đang cung cấp 130 000 cơ hội học tập ban đầu, 20 000 địa điểm học tập (nhà cung cấp dịch vụ) và 500 nghề... thông tin cụ thể về hướng dẫn và sự lựa chọn nghề nghiệp. Trang web này là các dịch vụ công thuộc trách nhiệm của Văn phòng Thông tin Nghề nghiệp và Nghiên cứu Quốc gia (ONISEP) dưới sự bảo trợ của Bộ Giáo dục được nhà nước hỗ trợ. Trang web (www.onisep.fr) cũng có thể tạo ra nguồn tài chính tư nhân thông qua một vài quảng cáo rất được ưa chuộng.

Bộ Giáo dục kiểm soát công tác hướng nghiệp. Dưới trường là hiệu trưởng, với sự hỗ trợ của Giám đốc Cơ quan Thông tin Hướng nghiệp (CSAIO) và Thanh tra Giáo dục Quốc gia về Thông tin hướng nghiệp (IEN-IIO). Ở mỗi trường là nhiệm vụ của nhân viên CIO (Center d'Information et d'Orientation Thông tin và Hướng nghiệp) do giám đốc CIO quản lý. Hằng năm phải bảo đảm rằng tất cả các HS đều nhận được hướng nghiệp thích hợp khi rời khỏi nhà trường, thông báo cho HS và gia đình họ về những hướng nghiệp ấy. Tại Pháp hiện có khoảng 30 000 cán bộ tư vấn hướng nghiệp, trong số đó (1/6) là chuyên viên tâm lý: Cố vấn/chuyên viên tâm lý và các nhà quản lý thuộc Bộ Giáo dục, các đơn vị thực thi khác đã được đào tạo tâm lý giáo dục. Ngoài ra, các nhân viên chuyên về tư vấn là những người không chuyên, những người này bao gồm giáo viên, nhà tổ chức văn hoá - xã hội,... các nhân viên tự nguyện làm việc trong các hiệp hội. Cố vấn hướng nghiệp hoặc tư vấn nghề ở Pháp không phải là nghiệp vụ quy định.

- Tất cả những người sau 16 tuổi mà không có giấy chứng nhận hoặc bằng tốt nghiệp trung học thì có một dịch vụ hướng dẫn cụ thể có tên gọi là MLDS (Mission de lutte contre le décrochage scolaire). Nó cung cấp một loạt các biện pháp hướng nghiệp và được điều hành bởi các cơ quan giáo dục khu vực (Rectorats). Tại các trường đại học và cao đẳng có dịch vụ tư vấn nghề nghiệp (SCUIO) dành cho sinh viên đại học và sinh viên tương lai.

- Công dân tìm kiếm việc làm - người thất nghiệp cũng như những người muốn thay đổi nghề nghiệp có tổ chức Tư vấn nghề nghiệp tuyển dụng Cộng đồng Pháp ("Pôle Emploi") do Bộ Lao động quản lý.

- Các tổ chức hướng nghiệp và Trung tâm Đánh giá Kỹ năng CIBC tư vấn nghề nghiệp cho người trưởng thành. Trung tâm Đánh giá Kỹ năng CIBC Bộ Lao động phối hợp với Bộ Giáo dục, ("Pôle Emploi"www.cibc.net).

- Các hình thức tư vấn nghề nghiệp và hướng nghiệp nghề nghiệp cho công dân Pháp (The "Cité des Métiers") do Bộ Công thương quản lý chủ trì.

- Tư vấn nghề nghiệp và hướng nghiệp APEC do tổ chức phi lợi nhuận tư nhân quản lý gồm hơn bốn mươi trung tâm trên cả nước.

- The Maisons de l'emploi là trung tâm tư vấn hướng nghiệp do Bộ Lao động quản lý dành cho công dân Pháp

thuộc đối tượng hưởng phúc lợi.

- Trung tâm CARIF OREF hướng nghiệp cho công dân pháp tại Châu Âu họ được tài trợ kinh phí từ Chính phủ Pháp và cả các hội đồng khu vực trong liên minh Châu Âu.

- Các trang web mạng lưới trung tâm hướng nghiệp cho thanh niên do Bộ Thanh niên quản lý.

- Tổ chức hướng nghiệp L'Etudiant and Studyrama thuộc tư nhân có cổng thông tin và các web tư vấn nghề độc lập với khoảng 515 dịch vụ hướng nghiệp (Các cơ quan khác cũng cung cấp hướng dẫn và tư vấn nghề nghiệp), các trung tâm hướng dẫn tư nhân và các cơ quan báo chí tư nhân như L'Etudiant, Studyrama cung cấp thông tin cho HS trung học và sinh viên đại học.

4. Quản lý công tác giáo dục hướng nghiệp trong nhà trường phổ thông ở Pháp

Để hỗ trợ phát triển công tác hướng nghiệp, nhà nước ra đạo luật "le service regional de l'orientation (SPRO)" (chính sách hướng nghiệp cấp quốc gia) hướng tới HS và sinh viên ở các trường trung học và trường đại học, điều phối các hoạt động của các tổ chức khác trong công tác hướng nghiệp gọi là "conseil en évolution professionnelle" (hệ thống tư vấn chuyên nghiệp). Năm 2007 có Khung chương trình "chuẩn bị cho xã hội" (kiến thức, kĩ năng, khả năng) trong trường cơ sở. Chỉ thị về nhu cầu giáo dục của Bộ trưởng trong năm 2009 về phát triển sự nghiệp và giáo dục hướng nghiệp cho trẻ em. Ở các trường trung học phổ thông (lycées) sẽ dành nhiều thời gian hơn cho việc hướng dẫn bao gồm kiến thức tốt nhất về nghề nghiệp, về các khóa học kĩ thuật và giáo dục bậc cao. Vì vậy, các trường trung học tham gia như là một phần của "dịch vụ hướng nghiệp công cộng suốt đời".

Luật số 2007-1199 về việc tự chủ và trách nhiệm của các trường đại học trong nhiệm vụ hướng dẫn và dịch vụ hướng nghiệp. Họ phát triển các khung kĩ năng cần thiết để giúp sinh viên chuẩn bị việc làm.

Luật số 2008-126 ngày 13 tháng 8 năm 2008 về cải cách dịch vụ lao động công cho một cơ quan mới thuộc trung tâm lao động với nhiệm vụ thông báo, hướng dẫn những đối tượng đang thất nghiệp hoặc đang lao động.

Các dịch vụ do các CIO được cung cấp nhằm để thúc đẩy sự thành công của HS tại trường học và trong hội nhập xã hội và nghề nghiệp của họ. Ưu tiên cho các biện pháp giúp HS lựa chọn trường học, nghề nghiệp và khả năng xây dựng các kế hoạch chuyên môn. Các nhóm mục tiêu ưu tiên là HS trung học phổ thông, HS có khả năng rời khỏi trường học khi chưa đủ trình độ hoặc đủ ở mức độ thấp hơn, sinh viên tại bậc cao học. Các CIO cung cấp cho cộng đồng mục tiêu, các thông tin phù hợp và được cập nhật nhanh chóng. Các dịch vụ cung cấp một loạt các hướng dẫn từ thông tin đơn giản đến kiểm tra tâm lý chi tiết như các bảng câu hỏi kiểm tra bằng máy tính và thử nghiệm... Các CIO cũng tham gia giám sát việc hướng dẫn và hội nhập trong các khu vực học của họ. Các tư vấn hướng nghiệp viên/chuyên viên

tâm lí đang làm việc trong CIO và các trường học của khu vực nơi họ cung cấp các chương trình cho nhóm và cá nhân với mục tiêu giáo dục và tư vấn.

Trong một số trường hợp, họ tổ chức các khoá học hướng nghiệp, các buổi chia sẻ kinh nghiệm làm việc bằng cách tham quan doanh nghiệp hoặc các cơ sở dạy nghề. Định hướng công việc là bắt buộc đối với mỗi HS vào năm cuối của trường trung học khi họ 15 tuổi. Các cuộc phỏng vấn hướng nghiệp bắt buộc hiện có ở các giai đoạn khác nhau liên quan đến tất cả các nhóm giáo dục, cha mẹ và thanh thiếu niên.

5. Ưu điểm và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam

Cách phân ban trong trường trung học phổ thông giúp HS không phải học nhiều môn học gây căng thẳng, áp lực lớn do phải học nhiều môn phụ, có nhiều thời gian tập trung học môn chuyên sâu và có nhiều thời gian rèn luyện sức khỏe thể chất.

Đặc điểm của công tác hướng nghiệp tại Pháp là tính đa dạng của các loại hình hướng nghiệp và nguồn cung cấp thông tin tới HS và phụ huynh. Cổng thông tin tra cứu tư vấn hướng nghiệp trên các web lớn mạnh được cả xã hội chú ý và đầu tư.

Pháp có một số lượng lớn các chuyên gia hướng nghiệp cho HS trên toàn lãnh thổ Pháp. Công tác hướng nghiệp cho HS và phụ huynh còn có sự hợp tác giữa các bộ liên quan như Bộ Giáo dục, Bộ Y tế, Bộ Nông nghiệp, các cơ quan hướng nghiệp chính trực thuộc Bộ Giáo dục và Bộ Lao động điều hành, các dịch vụ hướng nghiệp của các công ti và hiệp hội tư nhân.

Trên đây là bức tranh toàn cảnh công tác giáo dục hướng nghiệp của Pháp và những ưu điểm, kinh nghiệm của nước Pháp trong công tác định hướng nghề nghiệp cho HS, sinh viên, thanh niên. Qua đó, các nhà nghiên cứu, cán bộ hướng nghiệp của Việt Nam sẽ rút ra những

bài học và áp dụng mềm dẻo những ưu điểm của nước bạn vào công tác giáo dục hướng nghiệp của nước nhà; giúp HS có cơ hội dễ dàng tiếp cận với hướng nghiệp từ sớm khi còn trên ghế nhà trường trung học phổ thông cơ sở; giúp HS có cái nhìn bao quát về nghề và tiếp cận hướng nghiệp sớm hơn để tự chọn con đường đi dựa vào học lực, năng khiếu, sở thích của mình. HS không phải bỡ ngỡ trước ngưỡng cửa đại học và sau khi ra trường không phải thay đổi nhiều nghề để tìm sở trường của bản thân, tiết kiệm chi phí học tập khi xác định rõ mục tiêu học tập...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. <http://www.euroguidance.eu/guidance-in-europe/national-guidance-systems/guidance-system-in-france-training/>.
- [2]. <http://www.euroguidance.eu/guidance-in-europe/national-guidance-systems/guidance-system-in-france-introduction/>.
- [3]. Francis Danvers, *Pour une histoire de l'orientation professionnelle*, Histoire de l'éducation, Institut National de Recherche Pédagogique, Paris.
- [4]. Journal officiel de la République française, *Loi relative à l'orientation et à la formation professionnelle tout au long de la vie*, Paris.
- [5]. Françoise Guégot, *Développement de l'orientation professionnelle tout au long de la vie*, Rapport au Premier ministre, Paris.
- [6]. Antoine Léon, *Note sur l'histoire de l'orientation professionnelle en France*, Histoire de l'éducation, Institut National de Recherche Pédagogique, Paris.
- [7]. www.pole-emploi.org (Espace Ressources Humaines - Politique de recrutement).

CAREER GUIDANCE IN FRANCE AND LESSONS - LEARNT TO VIETNAM

Hoang Thi Minh Anh - *The Vietnam Institute of Educational Sciences*

Email: anglesparis2011@yahoo.com

Nguyen Hoang My Anh - *Vietnam National University, Hanoi*

Email: mianojsc@gmail.com

Abstract: *The French education system consists of a wide range of training, classifies according to academic ability and students' interest, good orientation right from high school. Characteristics of career guidance in France are job diversity and source of information for students and parents. The career search portal on powerful websites is of social concern and investment. There are a number of career guidance professionals for students across France. Thereby, through the study of career guidance in France, Vietnamese researchers and career cadres will draw lessons-learnt and flexible application of its advantages into Vietnam vocational education. Students will get a comprehensive overview of jobs and early approach to vocational guidance in order to choose the right path basing on their academic strengths and interests.*

Keywords: *Career guidance; French; lessons-learnt; Vietnam.*